

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un și puțin 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Glose jubilar

La Bunavestire, Astra din Sibiu a aranjat un festival omagial, în onoarea Domnului Profesor Nicolae Iorga, care împlinește anul acesta vârsta de 60 de ani.

Semnele de recunoștință, ori cât de modeste, sunt prețioase. Urtașa personalitate a Domnului Iorga a creat legături multiple culturale, intelectuale, morale și sociale cu neamul nostru de pretutindenea. Generația de azi nu e în stare a răsplăti serviciile, ce le-a adus Poporului nostru și Țării întregite.

Mai ales Ardeleni își aduc cu drag aminte că marele Apostol al neamului ne arăta stâlpul de foc în pustiul înopțat al răzăcirilor dinainte de război și ni-a întins mână hrănitore în acele vremuri de urgie. Cu idealul lui am trecut Marea Roșie spre Pământul Făgăduinții.

În construcția tainică a României întregite e zidit sufletul din sufletul marelui patriot, ca în sfânta mânăstire a meșterului Manole.

Cât am fi de săraci și deșerte sufletele noastre fără revărsarea suflărilor a Apostolului național.

Cine se poate încumeta să străbată în resorturile tainice ale

personalității profesorului Iorga? Plutarh e singur în antichitate și Carlyle în veacul trecut.

Fie-ne îngăduit totuși a spune câteva cuvinte la acest jubileu.

Cu toată înțelepciunea tradițională a oamenilor, cari se numesc practici și cari desprețuiesc pe idealști și pe reformatori, nimic nu delectează mai mult și ajută viața publică a unui neam ca ivirea unui om sincer și îndrăzneț, care spune ce vede și cheamă la luptă.

Viața românească era atinsă de paralizie; lașitatea și prudența exprimate în platitudini. Glasul proaspăt și revelator al gloriilor neprihanite ale trecutului ne-au făcut să credem în viitorul acestui neam, în valoarea așezămintelor lui istorice. Printre acestea jubilanțul consideră și Biserica noastră ortodoxă: Maica Neamului — după expresia lui predilectă, **Potirul sacru**, prin care ne împărtășim cu Misterul, care a ocrotit ființa noastră.

Cât de frapantă și nouă a fost această mărturisire de credință a marelui apostol despre vrednicia sfintei noastre Biserici!

Veacul renașterii naționale și politice a fost un veac intelectual, prea puțin sensibil pentru viziuni mistice religioase. Acel

veac laicizant a plasat viața omenescă într'un cadru strein de referințele cu Divinitatea. Domnul profesor Iorga e cel mai mare apologet al Bisericii naționale și aceasta e de o semnificație deosebită: fără concursul mirenilor, o renaștere a vieții religioase nu se poate stârni.

În confuzia morală de azi, apostolatul etic al Dlui Iorga e nuntea salvatoare deasupra prăpastiei.

Prima cerească să ni-l țină și să binecuvinteze semințele, aruncate de Iorga în conștiința poporului românesc!

Fac pomică demonstrativă. Episcopii romano-catolici iugoslavi, sub conducerea arhiepiscopului Bauer din Zagreb, au organizat «zile de rugăciuni» pentru iugoslavi din Italia. Cu acest prilej se vor purta stindarde îndoliate pentru Fiume, Triest și Gorizia. Presa fascistă a Italiei este în deosebi indignată și foarte nemulțumită cu Vaticanul. Ziarul *Lavoro fascista* cere cu energie, ca papa să nu mai tolereze ca prelați romano-catolici să se mestece demonstrativ în politica italo-iugoslavă.

În perioada crutărilor...

Înainte de impunerea curbei de sacrificiu la salariile funcționarilor publici, glasuri duioase străbateau văzduhul României. Erau glasurile preoților române ce oftă după soarte materială mai bună, căci fărmiturile de venite dela enoriași și salariile de mizerie ce i le acordă statul, în adevăr, ne creiază o soarte insuportabilă mai ales pentru munteni și pentru preoții fără sesii parohiale și cari în părțile neproducătoare de pâine trebuie să-și plătească înzecit peste prețul de piață fiecare îmbucătură de pâine.

Numai celce petrece vreme îndelungată în satele de munte ardelenice, poate avea idee despre stările triste în care trăiește preotul nostru. Dacă se întâmplă să aibă și familie grea, cu copii de școală, — calvarul vieții sale e înzecit.

De ce totuși, după decretarea curbei de sacrificiu la salare, glasul strigător deodată a amuțit? S'a produs ceva eveniment nou aducător de noi speranțe în îmbunătățirea sortii preoțești?

Nu. Preoții sânt oameni înțelegători ai situațiilor. Statul român modern din ușa bisericilor strămoșești s'a plămădit, și energia

FOIȘOARA

Cuvânt de introducere la festivalul dat în onoarea profesorului N. Iorga

de Dr. G. PREDĂ
vicepreședinte al „Astrei”

Festivalul de astăzi, ca toate serbările și festivalurile «Astrei», nu au, precum vă puteți convinge, nimic din caracterul solemn al vreunei intervenții oficiale sau de natură politică.

Acest festival este expresia spontană a unui sentiment de recunoștință și admirație venit din partea «Astrei», venit din partea Dv. (a acelor ce V'ați întrunit în această sală) și pot zice ați venit chiar din partea Ardealului întreg, față de acela ce a fost, este și rămâne eroic luptător pe terenul cultural, social, politic și național, marele savant și bunul român care împlinește în acest an 60 ani de viață, N. Iorga.

Spontanitatea, căldura și sinceritatea sentimentelor ce exprimăm, nu fac decât să corespundă spontanității, căldurii și sincerității cu care acest mare bărbat al neamului nostru îmbrățișează toate cauzele drepte, ce privesc binele și prosperitatea acestui neam.

Departa de mine ideea de a crede, că în această introducere voi putea face o expunere complexă atât a personalității cât și a operelor dlui N. Iorga, descrise de altfel strălucit în numeroase conferințe de atâți maeștri ai graiului și condeiului.

Colegului meu din comitetul central, poetului Soricu, îi revine și mai mult timp, deci și mai mare merit ca prin pana sa măestrită să poată reda mult mai mult din ceea ce poate Dv. așteptați dela glasul unui medic, ne-deprins să îmbrace ideile în haina frumoasă și fermecătoare a poeziei, atât de bine meritată de sărbătoritul nostru.

Voiu căuta totuși pentru acei puțini ce nu cunosc antecedentele acestui mare patriot, să dau câteva date din trecutul vieții sale și să termin cu câteva considerațiuni psihologice de felul cum îl înțeleg și-l apreciez.

Născut în orașul — ce mi-a fost hărăzit să-l am și eu ca loc natal — orașul Botoșani, Profesorul N. Iorga sfârșește studiile universitare la Iași. Studiase în un an și jumătate tot ceea ce alții trebuiau să facă în 3 sau mai mulți ani și învățase în acest decurs de timp, — după cum singur declară, — foarte multe lucruri care nu aveau nici un raport cu actuala sa specialitate.

Remarcându-se însă ca un eminent student i s'a încredințat la sfârșitul studiilor și cu toată vârsta sa tânără (de 19 ani) misiunea onorabilă să introducă în studiile grecești viltorele generații. Simțea singur că

de grea este însărcinarea de a prepara studenți și studente, mult mai în vârstă ca el.

Totuș s'a achitat atât de merituos de această însărcinare, încât a fost trimis la Paris pentru îmbogățirea cunoștințelor. Misiunea sa era ca să devină poate un profesor de limba greacă sau de latină, dânsul însă simțea o vocație pentru studiile filosofice, și precum vedem rămâne consacrat în domeniul istoriei.

În o autocaracterizare a sa din 2 Februar 1920 Profesorul N. Iorga spune că-și amintește totdeauna cu emoție de vechea clădire și de vechile săli de studii ale școlii în care a învățat la Paris și care este astăzi dispărută.

«Mărturisesc — zice N. Iorga — că ducându-mă la Paris, cu un sentiment dureros caut locul unde mi-a fost școala, aceea veche casă cu ziduri negre, cu pavaj de cărămizi, cu rafturi

enoriașilor ortodocși l-a întregit și-l susține. Preoții sânt deci cu mult mai devotați statului român, decât să-i facă nesigură soarta în viitor. Care va să zică, lăcatul pe gura preoților să nu strige după salare, nu altă putere, ci patriotismul preoților l-a așezat pe gura lor.

Patriotismul preoțesc e motorul ținutei lor mai proaspete. Și-au zis: Când toată lumea cere cruțări în bugetul de stat, de ce să-i mărăm noi deficitul?

Tăcerea preoților e dovadă că tagma aceasta nu vrea să se despartă de ceice muncesc la scoaterea carului național român din necaz. Dar, în schimb și preoții au trebuință de tratare mai omenească prin factorii ce țin în mână frâul cârmei de stat. Nu se aruncă cu pietri în ceice-mi ofer pacea. Bunavoința bunăvoință așteaptă... Așa rezonăm, cel puțin noi, preoții.

Intrebăm însă: E măsură dreaptă și poate fi admis, ca preoții nici ceeace vreau mai marii a le acorda, să nu poată primi la mână? La câte interveniri s'au făcut până acum, numai vorbe și promisiuni am primit...

În zilele aceste ni s'a comunicat ordinul ministerial Nr. 65906, după care în luna April nici un funcționar public nu primește salariu, dacă nu e în ordine cu dările trimestriale (globalul mai ales). La părere nimic jignitor. În realitate dispoziția se poate frânge în capetele preoților. Preoții, pentru anul curent, încă n'au ridicat nici un salariu. Poate după April să le vină rândul. Direcțiile financiare atunci vor avea dovezile de plata globalelor etc. Dovezile vor lipsi însă, căci cei mai mulți din preoți, cari până

aci au trăit din împrumuturi, nu vor fi putut plăti nici una din dările lor ce se achită la casierii comunale.

Nu e și aceasta o dispoziție, care pe preoți îi va lovi mai greu? Alți funcționari au mai primit și primesc câte ceva, numai preoțimea rămâne pe dinafară până după April...

Mare pagubă, că clerul nu se impune ca tagmă disciplinată și cu o singură voință. În mână noastră e puterea morală; în mână noastră sânt satele. Nu ne știm însă folosi de puterea ai cărei păstrători sântem. Și până ce nu ne vom afirma, — din rău vom merge tot în rău. Să fie oare departe de noi timpul de reculegere? Prot. Vasile Gan.

Sărbătorirea dlui N. Iorga la Sibiu

— În sala mare dela „Thalia”. — Intreg Sibiul reprezentat. — Cuvântul vicepreședintelui Astrei. — Coruri. — Cuvântul festiv despre Nicolae Iorga. — Recitări din opera sărbătoritului. — Impresii noi. — Telegrama expediată. — Răspunsul.

Rar am văzut, sala cea mare dela „Thalia”, atât de arhiplină și atât de sărbătorește pregătit publicul, ca în ziua de Bunăvestire în 25 Martie 1931.

A fost o adevărată „Bună-vestire”, pe lângă cea religioasă, una culturală-socială.

„Astra” centrală a sărbătorit pe profesorul N. Iorga printr'un „Festival”, dând totodată lozincă și despărțimintelor ei din întreg cuprinsul României întregite: aduceți prinos de laudă și venerațiune bărbatului, care împlinește 60 de ani la 5 luni!

pline de cărți vechi și unde profesorii luaseră dela acele ziduri ceva medieval. Așa i s'a părut cel puțin studentului de odinioară Iorga, profesorul D. Chatelain care-i dădea cărțile ce vroia să le consulte și a cărui vechie înfățișare și mișcări îi aduceau în memorie, pe cine știe ce predecesor al său din sec. XIII.

Chiar studenții dela „Ecole des Chartes” aveau pentru dl Profesor Iorga ceva din înfățișarea medievală. De unul dintre aceștia se simțea mai mult legat, se numea de la Roncière și este directorul departamentelor imprimatelor Bibliotecii naționale. Cu acest prieten i-a fost dat să cimenteze mai mult legătura sufletească în timpul războiului, în zilele de suferințe dela Iași. În acele zile când N. Iorga scria remarcabilele sale „Pages Roumaines” editate de de la Roncière, în acele momente de supremă disperare, când neamul românesc retras în Moldova avea de luptat cu un dușman puternic în față, cu un aliat trădător, în spate, și cu boale molipsitoare înăuntru; — în aceea etapă grea a războiului când Profesorul N. Iorga neputând, să lupte pe câmpul de bătăie își servia patria, scriind, nu cu sângele luptătorului, dar cu cerneala care în negreala ei

părea că exprimă ceva din tristețea dureroasă care stăpânea pe acei ce așteptau să moară în triumful morții.

Indisciplinat la începutul studiilor sale la Paris, Profesorul N. Iorga, cu toate tendințele de independență, a fost nevoit să se supună criticii exigente a directorului său Kohler, lucrând liniștit, ordonat și cu multă auto-critică în toate lucrurile mici care formează împreună marea știință. — zice Profesorul N. Iorga — nu sunt numai necesare pentru marea știință, dar mai necesare pentru ca sufletul omenesc să aibă acea răbdare, acea modestie, acea continuitate de eforturi, acel sentiment al dificultății pentru totdeauna învinse, care este esența însăși nu numai a științei, dar a moralei umane.

Arătând recunoștința sa pentru Franța, Profesorul N. Iorga în discursul din 2 Februar 1920 adăugă: „Dacă am putut fi folositor țării mele și științei nu este prin cunoștințele pe care le-am dobândit în Franța, dar prin metodele de acolo care nu sânt numai metode ale științei franceze, dar ale nației franceze, totdeauna răbdătoare, totdeauna discretă și prin acest fapt totdeauna glorioasă.”

Tot ce are Sibiul mai de seamă, în frunte cu autoritățile civile, bisericești și militare, cu membrii din comitetul central al „Astrei”, ai corpului profesoral și învățătoresc, cu reprezentanții diferitelor societăți (și germane!), tineri și bătrâni, a luat parte la această sărbătoare sufletească.

Biserica noastră a fost reprezentată prin P. S. Sa Arhiepiscopul Vicar Vasile.

Era în atmosferă un suflu principiuitor de întremare sufletească, era un îndemn curat de a aduce unui mare cetățean și iubit om de bine dovezi despre sentimentele de recunoștință, de care e însuflețită întreaga suflare românească față de neobositul sămănător de idealism.

Pe estradă au luat loc: corul mixt al Școlii normale Andrei Șaguna — elevele în costume naționale, apoi dirigenții corurilor, dl prof. de muzică Timotei Popovici și fiica dsale dna Lia T. Popovici, amândoi neobisiți propagatori ai cântului românesc.

Într-o atmosferă de sărbătoare a fost cântat imnul național „Deșteaptă-te române”, ascultat de toți în picioare, apoi a urmat „Cuvântul de introducere” al dlui vicepreședinte al „Astrei” Dr. Gh. Preda.

Cuvântarea dsale o reproducem în întregime în altă parte a ziarului nostru, iar cetitorii noștri vor putea să se bucure de frumusețile ei pe indelete.

Dacă cuvântarea a făcut profundă impresie asupra ascultătorilor, „Hora” pentru trel voci femeiești (de C. I. Baci) a adus ritmul saltăreț al dansurilor noastre naționale, ca prinos și al „horei” românești, acela care, pentru învîghearea acestei hore românești, culturale-sociale, a lucrat atâta.

Cuvântarea festivă a dlui I. U. Soricu: „Despre Nicolae Iorga” a fost o apoteozare plină de avânt și

vervă a marelui sărbătorit. Dacă Neaculce a pregătit calea lui Tudor Vladimirescu, a spus oratorul, dacă Șincai a fost prevestitorul anului de răsmeniță și trezire națională 1848, dacă Cogălniceanu a fost pregătitorul independenței și al Regatului, — Nicolae Iorga, cu munca sa titanică a fost acela, care ne-a pregătit pe toți pentru marea unire națională. Pronia cerească ni l-a dat ca să samene în sufletele multămint primitoare ideile de unitate, de frăție, de colaborare, ca aceste idei să germineze mai apoi și să dea roada bogată în România întregită. Exemplul dat de N. Iorga, prin munca sa neîntreruptă, dărză, de idealist, a servit ca stimulent generației de tineri ardeleni de dinainte de război și a pregătit drumul pentru izbânda revendicărilor naționale îndreptățite.

În mijlocul crizei de autoritate, care bântuie cu furie în zilele noastre, N. Iorga a păstrat cu întreagă individualitatea sa nimbul autorității neștirbite și trece ca un Wotan spre Valhalla, peste pragul bătrânețelor, nelăzăr, tînăr în puteri și astăzi. Un neam întreg îi arată recunoștința, și nu numai neamul românesc, dar omenirea întreagă îl înscrie în șirul glorioșilor fil ai săi, ca o podoabă a speciei umane. Toți acela cari mai păstrează simțul unei conștiințe, al demnității, toți își apleacă frunțile în fața celui sărbătorit dorindu-i: înăm mulți ani de muncă tot atât de laborioasă ca și până acum. —

Vorbirea va apărea, de sigur, tipărită în întregime și va fi o lectură atât de potrivită pentru epoca noastră...

După ce aplauzele vijelioase s'au potolit, a urmat corul mixt cu „La Turda” de Timotei T. Popovici, cor, care ni-a evocat pe alt viteaz al neamului, pe Mihai, care a întezărit unitatea într-o clipă istorică, dar a sucombat, constrâns de împrejurări.

Intors din Franța, Profesorul N. Iorga aduce un mare bagaj de cunoștințe și învățături și cu el rămâne închis între cei 4 pereți ai casei fără vre-o atingere cu viața politică. Nu era bogat. Nu cetia multe ziare, căci nu avea mulți bani să le cumpere și de multe ori — zice el — trebuia să mă constrâng, ca să cumpăr un „Universul”.

La 30 ani, la o vârstă când chiar astăzi multe persoane sunt disperate că nu au ajuns cel puțin subsecretar de stat, Profesorul N. Iorga nu avea nici o legătură cu viața politică și nici prin gând nu-i trecea că va fi adus într-o zi în luptele politice.

Nevoile specialității sale îl obligau să facă drumuri dese la Brașov unde a întâlnit — zice el — „Români și Românce care nu semănau cu cei puțini pe care-i cunoștea, în țară”; unde a găsit bătrâni care-și aminteau cu drag de clipa când așteptau ca armata lui Vodă-Cuza să intre în Ardeal; unde a găsit atâți tineri care considerau scrisul celui din urmă scriitor din Vechiul regat ca degetul lui Dumnezeu, s'a crezut dator să servească acest popor din Ardeal, (care aștepta ceva să se întâmple), cu viața sa întreagă și în una din întoarcerile

sale din Brașov ca să fie sigur că nu va uita niciodată Ardealul, a adus, ca soție și sub acoperișul casei sale, o brașoveancă.

Din acele timpuri Profesorul N. Iorga și-a dat seamă, că idealul nostru nu poate fi înfăptuit de cât prin aceea „forțare” continuă, nobilă, fără care lucrurile grele se lasă în umbră. Zi de zi, oră de oră, la catedră, la tribună, în Universitate, la Liga culturală, la nenumăratele atenei și societăți culturale și naționale din țară, prin grai și prin scris, Profesorul N. Iorga pregătește sufletește poporul, pentru ziua mare a liberării fraților ardeleni, pentru ziua mare a unirii.

Astăzi, când brăul unirii încinge puternic trupurile noastre, astăzi când marele patriot împlinește 60 de ani de existență, se cuvine ca la orice distanță s'ar găsi, — noi, ceice am urmărit activitatea și am colaborat la opera lui, să plecăm fruntea față de marea contribuție ce a adus-o la pregătirea, cât și la săvârșirea realizării idealului nostru național.

Profesorul N. Iorga nu s'a mulțumit însă să studieze numai în Franța și numai literatura franceză.

Încă pe când era la Paris, învăța limba engleză, iar mai târziu ani întregi

Di secretar administrativ al «Astrel», Nicolae Băila a avut fericite momente ca recitator a patru poezii scrise de N. Iorga (Apus de soare, Baladă romantică, Urare de anul nou: 1917, dinastiei românești și Nu ne uitați... din vol. «Opera practică a lui Nic. Iorga»). Mai cu seama Ura-rea din 1917 și Nu ne uitați au stors chiar lacrimi și ropote de aplauze.

Un marș vîlgaros, executat de corul mixt condus cu dibăcie de dna Lia T. Popovici, a încheiat acest «Festival», care va rămănea în memorie tuturor cari au luat parte. —

Unul, care văzuse sala aceasta de atâtea ori plină de lume, la adunări politice (mai mult sau mai puțin memorabile), a oftat, ieșind dela «Festivalul Iorga»: De și-ar pune la inimă românii noștri astfel de lozinci ca cele date astăzi, de ar asculta de glasul conștiinței, care de multe ori este acela al lui N. Iorga, și de ar lucra cu toții, conform îndemnurilor acestora drepte, nobile și sfinte!...

Fie, ca momente ca cele de astăzi să sporească!

Serbătorile pe Nicolae Iorga și într'alte orașe la fel, ca să ne ridicăm sufletește și să știm că este ceva mai superior decât goana după aur și după gloria efemeră! Astfel vor fi contribuit cei 60 de ani ai profesorului Iorga să închiege rândurile din nou, sub stindardul colaborării frățești, spre binele comun.

Spre completarea acestei dări de seamă — dăm și textul telegramei expediate de «Astra»:

«Domnului Nicolae Iorga, București, Universitate. — Membrii Astrel, autoritățile, corpul didactic și cetățenii orașului Sibiu, reprezentând toate păturile sociale, adunați să sărbătorim pe acela, care în timpuri grele ni-a fost sfetnic prețios, desinteresat și devotat apostol al vremurilor mai bune, dăm mulțumită proniei cerești

că ni-a trimis pe marele patriot și savant. Dea Dumnezeu să trăiești încă mulți ani de muncă laborioasă ca să mândor de tîei apostol, patriot, savant, spre bucuria tuturor, spre propășirea patriei și omenirii pe cărările binelui, frumosului și adevărului! Dela festivalul Astrei culturale centrale: vicepreședinte: Gheorghe Preda».

La telegrama omagială, trimisă dela «festivalul N. Iorga», din 25 Martie din partea «Astrel» centrale, serbătoritul a răspuns cu următoarea telegramă: „Dr. Gheorghe Preda, Astra, Sibiu: Adânc mișcat de buona dumneavoastră amintire, nu doresc decât să vă fiu de folos și mai departe, cu aceeași râvnă și lipsă de orice interes personal. Iorga”.

Hristos cel răstignit...

«Iudeii cer minuni, iar Elinii caută înțelepciune; ci noi propovăduim pe Hristos cel răstignit — pentru Iudei sminteală, pentru păgâni nebunie. Dar pentru cei chemați fie Iudei fie Elini: pe Hristos puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu. Pentru că nebunia lui Dumnezeu este mai înțeleaptă decât înțelepciunea oamenilor, și slăbiciunea lui Dumnezeu mai puternică de cât tăria lor» (1 Cor. 1, 22-26).

Predica entuziastă a Sf. Apostol Pavel pătrundea cu anevae sufletele de piatră ale păgânilor din Corint.

Acest oraș, o floare a Eladei de odinioară, astăzi fără prea multă viață, era în vremea Sf. Apostol Pavel, unul din cele mai importante centre comerciale din lume. Corăbii nenumărate, venind pe două mări, lăsau în cele două porturi bogății din toate părțile lumii. Populația, cosmopolită în toată puterea cuvântului, trăia din negoț, specula și înțelegea să se bucure din

plin de bani mulți, câștigând cu ușurință. O colonie destul de numeroasă de Evrei se pripășise și ea în acel loc, nu se știe decând, atrasă de împrejurări prielnice ocupației favorite. Dar ea păstra acolo, în mediul renumit în destrănare, tradiția religioasă a strămoșilor, credința austeră că Dumnezeu nu acordă binecuvântarea decât acelor ce respectă principiile morale imuabile, consemnate în lege.

Cam aceasta era aspectul Corintului, când Sf. Pavel începu propovăduirea Evangheliei, plasând în centrul predicării sale imaginea lui Hristos cel răstignit: «Cel ce, fiind în chipul lui Dumnezeu, n'a ținut ca la o pradă la egalitatea sa cu Dumnezeu, ci s'a golit pe sine, a luat chip de rob, făcându-se oamenilor asemenea, și la înfățișare dovedindu-se ca un om. S'a smerit pe sine, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moartea pe cruce» (Filipeni 2, 6-9).

Oamenii de bine, sufletele alese au dat vestei celei bune importanța ce se cuvenea. Ei au primit pe Hristos cel răstignit în inimile lor, și l-au înșușit ca pe comoara cea mai scumpă, pe care molile n'o strică și furii n'o fură. Sf. Apostol Pavel a putut astfel să constituie unul din micile centre creștine, la care se adăuga — zi cu zi — adevărate suflete care puteau să-și dea seama de deșertăciunea vieții mendene a sufletelor pe care egoismul brătal din jur le desgușta și care, erau străbătute de nostalgia unei vieți mai nobile. Iată unde era viitorul umanității.

Dar oamenii banului și ai plăcerilor, cari întâmplător auziau despre idealurile, pe care le propovăduia Apostolul neamurilor și despre efectele lor, se scandalizau. — «E nebunie, ziceau ei, să se creadă că noi vom lua în serios chestiuni ce sunt atât de departe de bani și de comerțul nostru! Ce-i acela ideal? Ce-i acela frumos moral?

ce-i aceea iubire? La afaceri! la plăceri: edite, bibite, post mortem nulla voluptas!»

Pe de altă parte, în cercurile iudaice, obișnuite a li se vorbi în sinagogă despre o concepțiune mai serioasă de viață, predica Sf. Apostol Pavel era ascultată cu mai multă atențiune. Dar și aici simpatia relativă dela început se transformă repede în opoziție violentă. Căci mesajul paullin contrazicea categoric credința fundamentală a oricărui Israelit că Hristos cel răstignit nu putea să fie Mesia cel prezis de Profeți. În concepția îndărătnicilor fii ai lui Israel, Mesia trebuia să apară ca un războinic supranatural, ca un rege pămăntesc ce avea să supună lumea cu sabia, nu cu cuvântul. Și pentru că scripturile spuneau că acest rege trebuia să se nască din neamul lor, fanaticii vizurilor eretice ale lui Israel credeau că au să supue sub picioarele lor toată lumea. Din asupriți ce erau, sperau că vor deveni domnitori și asupritori, exploatând pe toți neevreii ca pe robii cel mai de rând. Poate că și astăzi vor mai fi «jidovi rădăcitori», insuflețiți de idealul ancestral de stăpânire a lumii, ideal pe care de altfel îi și realizează parțial prin puterea banului.

Ei bine, ce putea să aducă, pentru asemenea aspirații, Hristos cel răstignit între doi tâlhari?

— «Este revoltător, spuneau Iudeii din Corint, că cineva să ne facă să credem că un om a cărui viață s'a terminat în suferința crucii, este un trimis al lui Dumnezeu. Ar însemna să sfidăm or ce noțiune de dreptate, ar fi să admitem că Dumnezeu a fost cuprins de slăbiciune, căci altminteri cum ar fi răbdat ca Fiul său să fie răstignit pe cruce?»

Nebunie pentru păgâni, sminteală și slăbiciune pentru Iudei, iată — prin urmare — ecoul pe care predica Apostolului neamurilor l-a deștep-

clitește literatura engleză și americană, pe care — zice el — o cunoaște aproape ca un profesor de literatură engleză.

Literatura engleză îi aduce credință în ideea abstractă, care nu domină numai viața, dar face parte din viața însăși. — În ea Profesorul N. Iorga găsește aceea armonie între ce este și ceea ce trebuie să fie, între lucrurile care există și motivele pentru care există. Prin literatura engleză N. Iorga crede în umanitatea divinității și în divinitatea vieții umane.

A călătorit apoi des în Italia, a studiat de aproape acel popor care secole întregi a trăit sfărmat în bucăți, dar având același suflet, și prin comparație cu el, a văzut că și noi românii sfâșiați și împărțiți în atâtea bucăți formăm unul și același suflet, și acest suflet având același drept trebuia să aibă aceeași putere. — Italiei datorește — zice el, — credința ne-strămutată în realizarea faptelor ce păreau imposibile de realizat pentru unii. Profesorul N. Iorga cu scrupulozitatea-i cunoscută a studiat și literatura germană, iar părerile sale asupra acestei importante și interesante literaturi le-a expus în numeroase conferințe.

După război — Profesorul N.

Iorga — cu același spirit cercetător, studiază multe alte popoare și națiuni din Europa și de peste Ocean. Pretutindeni împrăstie cu mândrie din comoara minții și sufletului său, odată cu cunoștințele sale bogate și însușirile, calitățile și virtuțile poporului nostru.

Dar de la război încocoare pot zice, că întreaga viață culturală, socială și politică a noastră rămâne strâns legată de viața marelui om.

Care din Dv., nu a văzut la această tribună sau în alte ocazii statura sa înaltă, bustul său drept, plin de prestanță, capul ridicat în o atitudine ce exprimă energia și autoritatea, barba sa bogată, care dă feței aceea alură impozantă pe care o găsim la Jupiter olimplantul, la marii viteji ai evului mediu sau la Burgravi. — Fruntea sa măreață, care încoronează ochii săi mari, vii ce privesc veșnic în față și din care se degajă un fluid de loialitate și de sinceritate.

Bunăvoința sa naturală apare de multe ori acompaniată de un surâs în care intră pe lângă multă finețe și oarecare ironie, iar bunătatea sa sufletească se arată mai ales față de poporul de la țară, față de sătenii pe care-i iubește atât de mult.

Profesorul N. Iorga — precum știți — este unul din cei mai mari oratori.

Când vorbește se exprimă foarte ușor și are marele dar, nu numai de a se face ascultat, dar de a deveni convingător. — În discursurile și conversațiile sale ca și în scrisul său nu aduce cuvinte inutile. El își apără punctul său de vedere cu tărie, și cu o bogăție de argumente bine reflectate. — Langaui său rămâne totdeauna clar, precis, expresiv și foarte tăios față de aceia ce se abat de la o etică socială sau politică.

Concluziile sale duc în general spre un optimism sănătos.

Apartinând categoriilor de intelectuali care se caracterizează prin aptitudinea de a pătrunde viu și profund: idei, principii, acte, etc, Prof. N. Iorga se arată tot atât de capabil în analizarea faptelor, cât și în sintetizarea lor.

Cu Prof. N. Iorga ești sigur că nu poți rămăne nedecis, căci numai câteva minute de reflexie îi sânt suficiente, pentru a ajunge la soluțiunile pe cât de bune, pe atât de favorabile. Explozivitatea ideilor și argumentelor, francheța, curajul și dragostea de neam formează deci apanajul vorbirilor și scrierilor sale.

Dacă cetii lucrările sale, dacă cetii cel puțin aprecierile sale politice din ziarul său «Neamul Românesc», veți vedea nu numai că ideile scilicet, dar că există o intimă legătură de îndrăzneală în concepție, de rapiditate în raționament, de hotărâre și perseverență în acțiune. — În cât privește naționalismul Profesorului N. Iorga, putem spune că toată românimea (inclusiv dușmanii săi politici), recunosc că este patriotul convins care a veghiat și veghiază necontenit la căpătâiul național al nației noastre românești.

Deși în vârstă de 60 ani, Prof. N. Iorga lucrează cu entuziasmul și elanul omului tânăr. — Posedă pe lângă temperamentul viu al adevăratului învățat și pe acel al artistului în grai și scris, și noi nu putem fi decât fericiti că trăește și strălucește, spre mândria noastră în mândra noastră țară.

Orice vârstă ar avea și oricât de departe ar fi de noi, Profesorul N. Iorga rămăne ceea ce Chateaubriand a scris în una din operele sale: «Une ombre lumineuse éternelle dans un jour clair et qui n'ayant aucune ride dans l'esprit et dans le cœur, possède toujours une grande clairvoyance et devient sans effort un confident utile».

tat în Corint. Sf. Apostol Pavel însă a dovedit cu o liniștită siguranță atât decăderea celor dintâi, cât și rușinarea celor din urmă: «Nebunia lui Dumnezeu este mai înțeleaptă decât înțelepciunea oamenilor, și slăbiciunea lui Dumnezeu mai puternică decât tăria lor».

Pretutindeni unde creștinismul antetic s'a afirmat, a întâlnit această dublă opoziție, pe care însă a biruit-o. Existența sa este condiționată de menținerea esenței sale întrupată în Isus Hristos care a primit să fie răstignit pe cruce.

Există în Evanghelie o subtilă intransigență, viziunea unei consacări totale în slujba lui Dumnezeu și pentru binele oamenilor, îndemnul sfânt al unei daruri generoase în misiunea divină, unit cu obligațiunea de a ieși din sine pentru a trăi pentru altul. A nu refuza acest apel emoționant pentru că este adresat sufletului de Acela care a răspuns integral trebuințelor lui, — iată condițiunea oricărei vieți care vrea să iasă din adâncurile unei existențe date bunurilor materiale și plăcerilor vulgare sau subtile, mai curând sau mai târziu amăgitoare. Această intransigență este o binefacere, căci ea ne desinează — la fiece etapă — un nou ideal de urmărit. Este marea chemare: totdeauna mai sus! Ea dă un elan nou decătorii perfecțiunii absolute a vieții, în care a fost realizată, se revelează încă odată în ceasurile de reculegere. Nebunie? Nu! Dimpotrivă, înțelepciune supremă! Căci încotro merge omul, unde ajunge creștinul când se întâmplă să-și întoarcă privirea dela această lumină? Incepe a simți ascendentul moralei ușoare a timpului, a ceda pas cu pas sugestiilor puternice ce-l vin dela lume, dela bani, dela plăceri, și a schimba libertatea interioară câștigată în cântarea perfecțiunii pentru asprele servituri ale unui Eu și ale unei Lumi exigente și adeseori degradante.

Cine încearcă ascenziunea morală după indicațiile, pe care l le propune Apostolul, va face experiența că această ridicare spre mai sus nu se realizează fără sacrificii, fără a se renunța la tot ce nu-l legitim, la tot ce permite o concepțiune mai puțin înaltă despre viață și o conștiință mai puțin exigentă. Viața unei mame creștine, a unei infirmiere, a unui misionar și chiar a oricărui ființe omenești, care își înțelege activitatea profesională ca o slujbă socială și care, alături de această activitate, urmărește scopul de a consacra ceasurile libere pentru binele aproapelui, nu poate fi scutită de sacrificii, de renunțări, de suferințe câteodată intense. De aci poate să se nască o neliniște, unită cu gândul că Dumnezeu tolerează ca cei cari nu plasează idealul lor așa de sus, să aibă viața mai ușoară. Dar imaginea lui Hristos cel răstignit, pe care l-a propovăduit cu atâta putere Sf. Apostol Pavel, suprimă scandalul. El a mers cu renunțare atât de departe, încât și-a dat viața, a acceptat moartea cea mai rușinoasă de pe vremea aceea, moartea pe cruce, pentru ca să facă umantății binele de care avea nevoie. Pe lângă imensa suferință fizică și morală, care s'a concentrat în inima lui Isus Hristos în culpa crucificării, toate micile suferințe omenești, care se cer pentru afirmarea adevărului, binelui și frumosului, nu sânt nimic. Dacă marea cruce a Mântuitorului a avut locul său în planul mântuirii, dacă ea a fost singurul mijloc pentru a se stabili în suflete împărăția lui Dumnezeu, toate micile cruci pe care trebuie să le poarte creștinii în viața lor nepătată, au rolul lor în educația spirituală, în nepotolita sete de desăvârșire.

Când deci în lumea aceasta, în care se încrucișează atâtea patimi, cel ce înalță steagul Evangheliei pentru binele umantății întâmpină dificultăți

și răvnesc la fericirea aparentă a celor ce trăiesc ca să distrugă, nu ca să creeze, chipul lui Hristos cel răstignit spune tuturor că misterul crucii e misterul iubirii.

Strasbourg, 18 Martie 1931.
N. GROSU.

Nr. 2692.

Circulare

Discul dela Dumineca Floriilor pentru fondul de pensie

Atragem atențiunea oficiilor protopresbiterale și parohiale că la Dumineca Floriilor se va purta un disc separat, în toate bisericile din arhiepiscopia noastră, pentru augmentarea fondului de pensie.

Sumele ce se vor aduna din parohii, se vor trimite prin oficiile protopresbiterale, oficiului nostru de casă cel mai târziu până la 20 April a. c.

Sibiu din ședința senatului epitropesc ținută la 28 Martie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2663.

Discul dela Invierea Domnului pentru Internatul arhidiecezan

În baza concluziunii Ven. sinod arhidiecezan Nr. 34 din 1922 referitor la înființarea internatului arhidiecezan, pentru ofanii de preoți, prin aceasta dispunem, ca la sărbătoarea Invierii Domnului, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în folosul acestui internat.

Sumele ce se vor aduna din parohii, se vor trimite prin oficiile protopresbiterale Oficiului nostru de casă cel mai târziu până la 1 Mai a. c.

Sibiu din ședința senatului epitropesc ținută la 28 Martie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

— Meditație —

Dureri sfinte

Și prin însuși sufletul tău va trece sabie. Luca 2,35

Cu mulțumire și bucurie sufletească a luat Sf. Fecioară parte la întrarea solemnă a Fiului Ei în cetatea sfântă, în preajma mântuitoarelor patimi.

Dar încă de acum li fulgeră prin gând, că acest fapt mareț va fi urmat de întristări.

Bine cunoștea Sf. Fecioară nestatornicia omenească, adânc au pătruns în inima Sa cuvintele Mântuitorului, despre vestirea cinstitelor Sale patimi: iată, ne suim în Ierusalim și Fiul omului va fi dat în mâna păgânilor, ca să-L batjocorească, să-L biciuiască, să-L răstignească, să-L omoare, dar a treia zi va învia. (Ev. Matei 20,19)

Cea mai tristă noapte din viața omenirii, Sf. Fecioară o petrece în priveghere și rugăciuni, împreună cu sf. femei cari o mângăiau.

În «faptul dimineții», pleacă îndurerată să-și caute Fiul. În cale întâlnește însă nu pe Isus, ci pe ucenicul Lui iubit.

Viitorul Ei fiu, o conduce spre locul, unde mulțimea ațâțată cerea ca Isus al Ei și al lumii să fie omorât. Sf. Fecioară cunoștea nevinovăția și aștepta ca Isus să se apere de pârile aduse, de către mincinoși. Dar El «ca o oaie spre junghiere s'a adus, și ca un miel nevinovat și fără de gias înaintea celui ce-l tunde, așa nu-și deschide gura Sa», (Isaia 53,7).

Iar plebea infuriată striga: «Să se răstignească!»

Prin mulțimea turbată își face loc o femeie cu inima ruptă de durere, care vrea, chiar cu prețul vieții, să vadă pentru ce se înghesuiește mulțimea, ce vede ea, ce spectacol grozav este acesta?

În mijloc se săvârșea batjocorirea și chinuirea «Luminii ochilor Ei».

Doamne, cu cât mai dureroasă, chiar decât povara crucii și decât curgerea sângelui, a fost întâinirea Ta, în aceste clipe, cu ducea Ta mamă!

Dar Mântuitorul e împins înainte de călăi, iar Sf. Fecioară rămâne câțiva pași înapoi, plângând cu hohot.

căci în adevăr nu există împrejurare mai importantă socială sau politică, în care să nu se ceară păreri sau povețele sale.

Prin acest festival nu se serbătorește profesorul N. Iorga nici pentru prima și nici pentru ultima dată.

Ori de câteori prilejul se va ivi, «Astra» va ști să-și facă datoria față de acel, căruia țara și, în special, cultura românească, îi datorează atât de mult.

Ca încheiere, să-mi permiteți ca odată cu mulțumirile ce le aduc în numele «Astreii», tuturor acelor care au contribuit la reușita festivalului, să unesc gândul meu la acel al Dv. pentru a adresa sărbătoritului o telegramă cu cele mai călduroase urări, iar glasul meu însoțind pe acel al Dv. să-l zică din toată inima: «Să trăiască!»

Sărbătoarea sădirii pomilor. Sărbătoarea sădirii pomilor se va face și în anul acesta cu participarea tuturor școalelor. În acest sens ministerul instrucțiunii a făcut cunoscut tuturor școalelor că, de comun acord cu autoritățile silvice și agricole locale sau din vecinătate, să fixeze ziua pentru sădirea pomilor, ținându-se seama de condițiunile climatului. În ziua fixată, cursurile școalelor vor fi suspendate.

+ Prof. Dumitru Comșa

În trista singurătate a unei camere de spital, s'a stins la Sibiu cel mai autentic apostol al artei țărănești din Transilvania. Câtă melancolie îmi picură în suflet gândul amar, că de-acum nu voi mai întâlni prin colțuri de stradă sau parcuri umbroase silueta de impresionantă tinerețe a bătrânului și iubitului meu profesor.

De câte ori îi ascultăm verbul colorat la catedră, sau în livezile înflorite din preajma Sibiului, tresăream înflorat amintindu-mi, că văd în fața mea pe unul din eroii *Memorandului*, cu fruntea iluminată de suferințele temniței ungurești. Era pentru mine și colegii mei, o pagină mereu vie de conștiință și demnitate națională. De aceea, l-am urmărit cu drag în toate acțiunile lui publice, atât de nou și atât de rodnice. Căci D. Comșa a fost un *novator* prin toată ființa lui originală, dominată permanent de neastâmpărul creațiunii.

Bursier al lui Șaguna, deprins deci cu concepția largă și pătrunzătoare, el și-a dat seama repede, că rezistența noastră națională este în funcție de tăria economică a poporului românesc. Și astfel s'a făcut cel

dintâi apostol însuflețit al agriculturii naționale, izbutind să introducă *mașinismul* în plugăria ardeleană cu toate consecințele lui binecuvântate.

Dar alături de acest realism al vieții câmpenești, vom surprinde pasiunea lui sfântă pentru frumusețea artei țărănești. Suflet fin și sensibil, modelat în armonia vrăjită a naturii, el a vibrat intens înaintea podoabelor unice, descoperite în căminurile dela țară. De-atunci devenit pelerinul neodihnit, aș zice religios, al satelor românești, scotocind lăzi ferecate și poduri negrite, cercetând blidare smălțuite și culmi înflorite, cămări tănuite și unghiuri umbrite, spre a scoate la lumină bogățiile artistice ale sufletului românesc. Ele s'au arătat nesfârșite și neîntrecute, devenind în uimirea tuturor una din cele mai înălțătoare afirmări ale geniului popular: *creațiunea artistică*.

Cusături și țesături, sculpturi sau creștături în lemn, trădau în variațiunile infinite, putere de imaginație și simț pentru culoare, estetică în linii și perfecțiune, în realizare, toate împreună tinzând să ne dea certitudinea unei mândrii naționale abia bănuite: *spiritul de artă al raselor noastre*.

Profesorul Comșa, cu ochiul lui

ager și intuiția lui limpede, nu s'a mărginit numai să descopere această fermecătoare valoare *sufletească*, ci s'a simțit dator s'o și salveze pentru posteritate, ca un izvor de nesecată inspirație națională. Astfel ni-a dat, într-o execuție ireproșabilă, două admirabile albume artistice, unul de *ornamentică română*, celălalt de *Creștături în lemn*.

Ele au deschis un drum nou în istoria artei populare, contribuind în cea mai largă măsură la dezvoltarea ei și la întărirea conștiinței românești pe plaiurile ardelen. Nu este o exagerare spunând, că opera artistică îndeplinită de acest strălucit precursor echivalează cu marile biruinți culturale și politice dobândite de noi în vremuri de urgie și de apăsare străină. De aceea, amintirea lui D. Comșa va trăi mereu curată și dăoasă în sufletul nației noastre recunoscătoare.

I. MATEIU

Imprumută pe aproapele tău în vremea lipsei lui; și earași înapoi la vremea sa. (Sirah 29, 2).

Pizma și mânia împuținează zilele, și grija aduce bătrânețea mai înainte de vreme. (Sirah 30, 25).

Tatăl ceresc a așezat pe umerii Fiului Ei păcatele lumii întregi, iar El, din iubire nemărginită față de frații Săi, și din supunere față de Tatăl, a primit toate.

Sudori reci, siroaie de sânge se scurg pe fața Mântuitorului, și Sf. Fecioară nu le poate șterge. Dumnezeu a hotărât ca ele să fie șterse de Veronica.

Chirineanul și Veronica — pătași tainei mântuirii noastre.

Cu cât iubirea față de cineva e mai mare, cu atât e mai mare și durerea pentru suferințele lui, Ori, Sf. Fecioară iubea pe Isus în cel mai înalt grad, ca Fiul și ca Dumnezeu.

Pe munte — Isus între călăi, — lovitură de ciocan — piroane în mâinile «Mirelei bisericii», — Sf. Fecioară e prezentă la toate.

Cu răstignirea Fiului era răstignită și inima Maicii. Ei mai rămăsese nădejdea în învierea promisă de El, — aceasta a ținut-o neclintită, când chiar elementele pământului s'au cutremurat de frică, ne mai putând suferi nelegiuirea.

Păharul amarăciunilor gustat în «sfânta sfintelor», cu primirea știrii despre moartea sfintilor și dumnezeitorilor părinți Ioachim și Ana, la golit sf. Fecioară în aceste clipe, — când s'a plinit profetia dreptului Simeon cel bătrân: «Prin însuși suflul tău va trece sabie, ca să se dea pe față gândurile multor inimi», (Luc. 2 35).

Două dureri sfinte — Isus și Maica sfântă răbdă, pentru mântuirea celor care răd în jurul crucii și pentru mântuirea noastră.

Privind pe Mântuitorul care pătimește, noi cari avem titlul cel înalt de frați și ucenici ai lui Hristos, să învățăm a ne supune hotărârilor dumnezeiești, urmând exemplul Lui.

În timpul osândirii Mântuitorului, Sf. Fecioară a priveghiat și s'a rugat în mijlocul «Miropuriătoarelor».

În chinurile grele, Mântuitorul s'a întărit pe Sine numai cu rugăciunea. De trei ori și-a părăsit pământul, ca să se roage, — să se lupte singur cu grelele dureri ale sufletului.

Fie-ne deci călăuză în toate suferințele!

Din pilda jertfirii pentru alții sufletul nostru să ia îndemn pentru aceeaș faptă frumoasă și sfântă.

Chirion Păcuraru

Aviz

Puținele rapoarte primite despre prăznuirea: «Duminicii Bolnavilor» ne împiedecă să încheiem darea de seamă, de aceea invităm oficiile protopopești să se grăbească a strânge datele din parohii și a le înainta de urgență.

Sibiu, 27 Martie 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAȚIUNI

Neamul recunoscător. Senatul român a hotărât ridicarea unui monument *Regelui Carol I*, în timpul domniei căruia România și-a dobândit neamul și s'a ridicat la rangul de regat. Înțeleptului rege Carol I se datorește consolidarea fostului mic regat al României vechi și pregătirea pentru zilele mari ce aveau să urmeze. Monumentul regal va fi înălțat pe piața palatului în capitala țării.

Alegeri. Ca membri la Congresul mitropolitan, pentru restul actualului period, au fost aleși în cercul Deva din cler, pâr. *Virgil Nistor* consilier arhiepiscopesc; iar în cercul mirenesc Sibiu dl. *Dr. Lucian Borda* avocat și senator.

Centenar. În sala Ateneului român din capitală s'a făcut în 25 l. c. o solemnă comemorare din inițiativa unui comitet: s'a sărbătorit, în prezența dlui ministru al instrucțiunii, și a altor distinși reprezentanți, centenarul învățământului limbii franceze în școala românească. Înainte cu o sută de ani, la 1831, se începuseră cursurile oficiale de limba franceză în România. Comemorarea dela Ateneu a fost potrivit prilej pentru a dovedi din nou înfrăurirea binefăcătoare a Franței asupra culturii românești.

Vizita studenților. În 24 Martie 1931 au sosit la Sibiu 66 studenți și studențe, universitari cehoslovaci, venind dela București, unde era să se țină congresul studențesc al țărilor din Mica Înțelegere, (dar care nu s'a ținut, nesusind la timp delegația iugoslavă). Oaspeții cehoslovaci au fost călduros salutați de dnii: Dr. Moga prefect, Dr. Preda, și rectorul academiei teologice N. Colan. Studențimea a vizitat, în cursul zilei, așezămintele culturale sibiene, catedrala, muzeele ș. a., ear seara și-a continuat drumul spre Cluj.

Depunerea jurământului recruților dela Reg. 90 Inf., Sibiu, s'a făcut în ziua de Bunavestire, cu obișnuita solemnitate. De față au fost reprezentanții autorităților militare și civile, precum și preoțimea cultelor din acest oraș. La ora 10 a. m. s'a început serviciul religios, celebrat de pâr. locot. col. I. Dăncilă, care la sfârșitul slujbei a rostit cuvântarea ocazională, arătând însemnătatea actului pentru ceice se prezintă la jurământ. A mai vorbit dl colonel Popa despre măreția momentului și datoria ce o au noii ostași, când jură credință patriei și Regelui.

La fondul căminului pentru bătrâni s'au primit următoarele daruri: 1. *Lei 5000* dela Direcțiunea băncii «Albina» din Sibiu, votați de adunarea generală din 14 Martie c. din cuota culturală și de binefacere. 2. *Lei 5000* dela dl. *Constantin Popp* dir. executiv la banca «Albina» din Sibiu. Această sumă s'a alăturat la *Legatul Constantin Popp și soția Maria* aparținător fondului căminului, care legat a fost înțemeiat de nobilul dăruitor la 4 April 1930. Starea legatului este de *Lei 15.840*. Pentru aceste creștinești daruri, prin care căminul p. bătrâni atât de necesar s'a apropiat cu încă un pas de realizare, mulțumeste cu adâncă recunoștință: *Timotei Popovici* președinte.

CARTI SI REVISTE

Revista Teologică, apare lunar sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 Lei. Redactor: prof. Nicolae Colan. Redacția și administrația: Academia Teologică, Sibiu, Strada Mitropoliei 32. — Nrul 3 din 1931 conține: Pr. Ilarion V. Felea: *Impărăția lui Dumnezeu*. Prof. Nicolae Neagă: *Mai există popor ales?* Pr. Ioan Imbroane: *Predica de azi*. Pr. D. D. Achimescu: *Advenștii din țara noastră*. I. Lupaș: *În amintirea unui prieten*. Pr. Ilarion V. Felea și Prof. Nicolae Neagă: *Miscarea Literară*. Psihologia vieții religioase. Sfântul Nicolae. Pr. S. Căndea și Neculce: *Cronică: Congres catolic în insula Rodos*. Oficialitatea turcească împotriva Patriarhiei ecumenice din Constantinopol. † Dimitrie Comșa. N. C.: *Note și informații*.

Acțiunea baroului advocaților din Cluj pentru reforma legislației judiciare și o mai bună organizare a justiției. Tipografia Fondului cărților fonduare. Cluj. — O broșură, de 84 pagini, alcătuită în scop de a se face modificări de legi și îndreptări în administrația justiției.

O carte despre România. Docetul universității «Carol» din Praga, dl. Josef Macurek, a editat în anul 1930, în editura «Orbis» din Praga o carte cu următorul titlu: «*Rumunské syé minulosti i přítomnosti*» (România în trecutul ei și în timpul prezent). Cartea, de 298 de pagini, este o lucrare informativă eminentă despre trecutul și timpul prezent al României. Cuprinde: Partea istorică-politică (până la 1928), Constituția și administrația, Chestiunile culturale, Economia politică, Istoria relațiilor cehoslovace române. — Autorul încheie cu versurile lui Bolintineanu: «Viitor de aur România are, și prevăd prin veacuri a ei înălțare», adresând co-

Pedagogia cultului ortodox

(Urmare)

Cu aceeaș grijă se împărtășesc credincioșilor și învățăturile bisericii despre *morala creștină*. În cultul nostru divin un loc de frunte ocupă *sântarea «Fetichilor»* cari formează partea esențială a predicii de pe munte, unde se face o expunere sistematică a moralei creștine nouă, pe care o aduce Mântuitorul Hristos. În forma aceasta credinciosul ortodox ande nelncetat, sau rostește, sau cântă o viață întreagă învățăturile izbăvitoare ale bisericii sale, care ca o mamă bună a știut cum să dea fiilor săi hrana de viață, ca aceea să-și ajungă scopul său, să poată fi asimilată, să poată deveni parte constitutivă a sufletului lor. Astfel sărbătorile de peste an sunt cel mai bun prilej ca credinciosul să cunoască temeinic și cu ușurință viața Mântuitorului și viețile sfintilor, al căror sânge vărsat a fost cea mai rodnică sămânță a creștinătății. Iată cum își îndeplinește rolul său pedagogic cultul divin în sărbătorile de peste an. *Pe lângă înălțarea sufletului și intensificarea sentimentului religios, el luminează și mintea credincioșilor îndemnându-i la*

viața cu adevărat creștinească.

Un alt factor însemnat pînă în care cultul divin ortodox își îndeplinește rolul său pedagogic, este *rugăciunea*. Părinții și învățătorii bisericii noastre au compus o mulțime de rugăciuni pentru felurite ocazii solene din viața bisericească și pentru felurite cazuri și întâmplări din viața particulară. Așa sânt: pentru bolnavi, călători, pentru dușmanii cari ne urăsc și ne asupresc pe noi. Toate rugăciunile acestea sunt izvorâte din o adâncă și profundă viață creștinească și sânt pline de spiritul umilinței și al încrederei desăvârșite într'un Părinte atotbun și atotputernic. Ce balzam alinător trebuie să fie pentru un suflet zdrobit de durere următoarea rugăciune: «Doctorul sufletelor și al trupurilor, cu umilință și cu zdrobire de inimi cădem către tine și suspnând strigăm Ție: vindecă durerea, tămăduiește patimile sufletului și ale trupului robului Tău și ca un bun iartă i lui toată greșala cea de voie și cea fără de voie, degrabă ridică-l din patul durerii... etc. Să ne gândim numai cât contribuie rostirea unei astfel de rugăciuni la formarea unui spirit de umilință atât de necesar vremurilor noastre? Și e lucru firesc ca,

orice izvorește din umilință, umilință să producă.

Într-o măsură foarte mare poate contribui la inabilitarea, la înălțarea sufletului, și este în sate să-l zmulgă pe acesta din tot ce este trivial, să-l dea aripi să se înalțe spre ceruri, să producă și să întărească *sentimentul altruistic* în om, de pildă: rugăciunea făcută «pentru dușmanii ceice ne urăsc și ne asupresc pe noi», care sună astfel: «Doamne Iuse Hristoase Dumnezeul nostru... adu ți aminte de toți dușmanii noștri ceice ne urăsc și ne asupresc pe noi și nu răsplăi lor după faptele lor, ci după marea mila Ta li întoarce pe dănișii: pe necredincioși către dreapta credință, iar pe cei credincioși să se abată dela rău și să facă bine; ca nici unul dintrâșii să nu piară pentru noi nevrednicii» (Liturgie).

Puterea de influențare a rugăciunilor asupra omului este intensificată prin aceea că cea, mai mare parte a lor în cultul nostru divin se cântă. Cântarea împrumută rugăciunii deosebită violență, deosebită putere de înălțare sufletească și plăcere, atrăgând inimile ascultătorilor către ele și dispunându-le la urmarea învățăturilor cuprinse într'însele. (Urmează).

Viață lungă

Ziarele aduc știrea, că academia de medicină din Paris sărbătorește pe Drul Guéniot, ajuns la frumoasa vârstă de 99 ani. Se arată, că venerabilul medic s'a prezentat la festivalul, ce l-a fost consacrat din partea înaltei instituții de știință, drept surpriză cu o carte întocmită de el însuși, în care îndeamnă pe cetitori a trăi viață cumpătată, dând sfaturi bune pe care crede că urmându-le, orcare dintre noi poate ajunge la 100 de primăveri.

Sustine bătrânul doctor, că e falsă părerea celor ce spun că media vieții ar fi dela 70—80 de ani: orcare om, urmând regulilor expuse în cartea lui, poate trăi aproape sigur un veac.

E frumoasă cartea Drului Guéniot, când satisface ardentei dorințe omenești: lungirea vieții și alungarea morții, în pietrile cele seci, dela ființele sub 100 ani.

Imi permit un adaos, pe care probabil l-a scăpat din vedere bătrânul medic în viața-i lungă de un secol:

Intind și eu viața până la 90 ani, dar tot ce trece peste această cifră, e mai mult excepție în zilele noastre

naționalilor săi următorul apel: «Trebuie să ne îngrijim, ca alianța politică între republica Cehoslovacă și România, prin prietenie sinceră și deplină înțelegere, reciprocă, să se întindă și asupra tuturor celorlalte terenuri».

Adunarea generală a Societății rom. de înmormântare din Sibiu

S'a ținut Duminecă, 21 Martie 1931, cu participarea unui mare număr de membri, bărbați și femei, din toate clasele sociale române. Adunarea a fost condusă de directorul societății, **Timotei Popovici**, profesor. S'a citit raportul general despre activitatea acestei folositoare și bine conduse societăți rom. de binefacere, apoi bilanțul și inventarul dela 31 Dec. 1930, dimpreună cu raportul comisiei cenzorilor, care toate s'au aprobat cu unanimitate și s'a dat descărcare direcțiunii și comitetului pentru gestiunea a. 1930.

Averea în bani a societății este de **Lei 976.238**, cu o creștere față de 1929 de **Lei 232.486**. **Fondul de rezervă** este de **Lei 358.000**, iar **Fondul căminului pentru bătrâni** este de **Lei 608.500**. Societatea mai are avere în mobilă, ce a fost luat în inventar după amortizarea cuvenită, cu valoarea de **Lei 7000**.

La Fondul căminului pentru bătrâni s'au făcut dăruiri în cursul anului 1930 în suma de **Lei 57.606**. Pe lângă averea proprie și cele 39 legate vechi ale acestui fond, s'au întemeiat următoarele legate nouă:

1. **Leg. Constantin Popp și soția Maria**, întemeiat din darul de **Lei 10.000** făcut de dl C. Popp, director executiv la banca «Albina» din Sibiu;

2. **Leg. Dr. Nicolae Petra și soția Ștefania**, întemeiat din darul de **Lei 10.000** făcut de dna Ștefania Petra soția dlui Dr. N. Petra, avocat în Sibiu;

3. **Leg. Ioaneș P. Oașia și soția Maria**, întemeiat din darul de **Lei 10.000** făcut de dna văduvă, Maria P. Oașia din Sibiu;

4. **Legatul Maria Ionașiu**, întemeiat din darul de **Lei 2000** făcut în memoria decedatei mame și soții de către dl Dr. Liviu Ionașiu, medic în Sibiu, și tatăl său Simeon Ionașiu, învățător pensionar în comuna Margine, jud. Severin;

5. **Leg. Moșul Lazăr Bădilă**, întemeiat cu suma de **Lei 6000** din rămasul după moșul Lazăr, un bătrân orb de mulți ani, cucernic și milos față de cei năpăstuiți de soarte, cum a fost dânsul;

6. **Leg. Dumitru și Paraschiva Sârba**, întemeiat din darul de **Lei**

1000 de către dl Dumitru Sârba din Sibiu;

7. **Leg. Ioan și Paraschiva Hurdubelea**, întemeiat din darul de **Lei 1000**, făcut de dl I. Hurdubelea, liferant de pâine din Sibiu;

8. **Leg. Ioan Călcăuș**, întemeiat din darul de **Lei 1000** în memoria tatălui său de către dl Valer Călcăuș, funcționar la primăria municipiului. —

După 24 membri decedați în cursul a. 1930 societatea a plătit **ajutoare de înmormântare** în suma de **Lei 110.500**, a împărțit daruri la săraci din Sibiu la sărbătorile sf. Paști și ale Nașterii Domnului, de **Lei 3800** și a dăruit pentru năpăstuiți în urma arderii bisericii din comuna Costești **Lei 1000** prin colecta deschisă de ziarul «Universul» din București.

S'a primit **bugetul** pentru a. 1931 cu suma generală de **Lei 1.355.000**.

S'a hotărât înființarea secției a V-a cu ajutor de înmormântare de **Lei 20.000**.

S'au exprimat condoleanțe pentru membrii morți în cursul a. 1930 și s'a exprimat mulțumire și recunoștință tuturor dăruitorilor la fondul căminului pentru bătrâni, ce este pe cale a lua ființă prin străduințele neobosite ale conducătorilor acestei societăți.

Este datoria noastră să sprijinim această bună societate atât prin înscrierea ca membri, cât și prin dăruiri, ficare după puterea sa, întru înfăptuirea căminului pentru bătrâni.

Cor.

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul **Lei 30—** + spese **Lei 5—**. Se poate comanda dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană** din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

Dr. DUMITRU STANLOAE

profesor la Academia teologică «Andreiană»

Prețul **Lei 300—**, plus spese poștale **Lei 20—**

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în ediție nouă și se află la **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu:

Teologia practică

Liturgia bisericii ortodoxe cursuri universitare

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

Prof. Dr. Teodor Tarnavski

și acum din nou editate și completate

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei

fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul **Lei 650—**, plus spese poștale **Lei 30—**

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun, București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la **Librăria Arhidiecezană**, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană** de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl **NICOLAE NEAGA**, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e **Lei 55—**. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană** din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul **Lei 400**, plus spese de poștă **Lei 20**.

Volumul I costă Lei 200

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană**:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresbiterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSKI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul **Lei 400—**. La comande se alătură **Lei 20—** pentru spese poștale.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot și lecții de înot

Pentru bărbați:

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri: dela 8—10 ore a. m.
Joi: dela 8—10 ore a. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m.
Duminecă: dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri: dela 10—12 ore a. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m.
Vineri: închis
Sâmbătă: închis
Duminecă: dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni: închis
Marți: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara pr. ur.
Mercuri: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Joi: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Duminecă: dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbați:

Băi de abur și de aer cald

Luni: închis
Marți: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara prețuri urcate
Mercuri: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Joi: închis
Vineri: închis
Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m., dela 1 $\frac{1}{2}$ —5 p. m., dela 5—7 $\frac{1}{2}$ ore seara prețuri reduse
Duminecă: dela 7—12 ore a. m. prețuri urcate

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Mercuri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Joi: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Duminecă: dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur și de aer cald

Luni: închis
Marți: închis
Mercuri: închis
Joi: dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara prețuri urcate
Vineri: dela 1 $\frac{1}{2}$ —5 ore p. m. dela 5—7 $\frac{1}{2}$ ore seara prețuri reduse
Sâmbătă: închis
Duminecă: închis

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Mercuri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —4 ore p. m.
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Duminecă: dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni: închis
Marți: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Mercuri: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Joi: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara

Vineri: dela 8—2 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Sâmbătă: dela 8—2 ore a. m. și dela 1 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ ore seara
Duminecă: dela 7—2 ore a. m.

În zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Această medie a vieții o împart în trei etape egale după cum o trăiește azi omenirea și nădăjduesc că nu greșesc mult susținând: până la 30 ani omul trăiește pentru inimă, până la 60 ani pentru stomac (cel puțin în mare parte), iar până la 90 pentru creier, contemplând cu ochi înlacrimiți trecutul deșertăciunii scurse.

De încheiere: Fericit însă omul care făcând abateri dela aceasta, trăiește o singură etapă, fie lungă, fie scurtă, dar o trăiește pentru Stăpânul vieții sale, care singur i-o poate curma în oricare clipă, zădărniciind toate îndemnulile Dru'ui Guénioț aflător și el sub aceeași putere divină, care i-a întins firul vieții până la o sută.

Pr. A. Marcovici.